

ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА У СИСТЕМІ ОСВІТИ В РАМКАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

(анотований рекомендаційний бібліографічний список)

Упорядник Горбенко Н. А.,
науковий співробітник відділу
наукової інформаційно-
бібліографічної діяльності ДНПБ
України
ім. В. О. Сухомлинського

Діяльність Нової української школи базується на особистісно-орієнтованій моделі освіти, яка «враховує права дитини, її здібності, потреби та інтереси, на практиці реалізуючи принцип дитиноцентризму» [1, с. 17]. Для ефективного розвитку кожної дитини, створення комфортного психологічного середовища та налагодження продуктивної взаємодії між всіма учасниками освітнього процесу передбачено активне залучення психологічної служби у системі освіти.

Фахівцями Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського підготовлено анотований рекомендаційний бібліографічний список «Психологічна служба у системі освіти в рамках реалізації концепції Нової української школи».

Бібліографічні записи згруповано за п'ятьма розділами:

1. Офіційні документи з питань діяльності психологічної служби у системі освіти.
2. Теоретико-методологічні підходи роботи психологічної служби.
3. Організація роботи психологічної служби зі здобувачами освіти.
4. Психологічна служба на допомогу інклюзивній освіті.
5. Організація роботи психологічної служби з педагогами.

Записи, подані у списку, мають наскрізну нумерацію і розміщені за абеткою авторів і назв. Застосовано систему гіперпосилань на електронні версії документів. Хронологічні рамки дібраного матеріалу: 2016–2019 рр.

Рекомендаційний список адресовано науковим, науково-педагогічним і педагогічним працівникам, здобувачам вищої освіти, батькам та всім, кого цікавлять проблеми місця, ролі, значення психологічної служби у системі освіти в розбудові Нової української школи, організації її ефективної діяльності щодо підтримки всіх учасників освітнього процесу.

1. ОФІЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ З ПИТАНЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ

1. **Нова українська школа** [Електронний ресурс] : концепт. засади реформування серед. шк. : ухвалено рішенням колегії МОН України 27.10.2016 р. / М-во освіти і науки України // Міністерство освіти і науки України. – Текст. дані. – [Київ], 2016. – 33 с. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 08.01.2020). – Назва з екрана.

2. **Про затвердження Положення про Всеукраїнський конкурс авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі»** [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України 31.05.2018 № 555 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0744-18> (дата звернення: 11.02.2020). – Назва з екрана.

3. **Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр** [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 12 лип. 2017 р. № 545 : [ред. від 23.08.2018] // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF> (дата звернення: 11.02.2020). – Назва з екрана.

4. **Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України** [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 22.05.2018 № 509 // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18> (дата звернення: 08.01.2020). – Назва з екрана.

5. **Про освіту** [Електронний ресурс] : Закон України від 5 верес. 2017 р. № 2145-VIII : [ред. від 09.08.2019] // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2019. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 17.01.2020). – Назва з екрана.

6. **Про перелік** навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки для використання в навчально-виховному процесі закладів освіти працівниками психологічної служби у системі освіти України [Електронний ресурс] : лист М-ва освіти і науки України від 12.11.2018 № 1/9-690 // Інститут модернізації змісту освіти : держ. наук. установа. – Текст. дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/2018/11/13/lyst-mon-vid-12-11-2018-1-9-690-pro-perelik-navchal-noi-literatury-rekomendovanoi-ministerstvom-osvity-i-nauky-dlia-vykorystannia-v-navchal-no-vykhovnomu-protsessi-zakladiv-osvity-pratsivnykamy-psykho/> (дата звернення: 10.01.2020). – Назва з екрана

7. **Про пріоритетні напрями** роботи психологічної служби у системі освіти на 2019/2020 н. р. [Електронний ресурс] : лист М-ва освіти і науки України від 18.07.2019 № 1/9-462 // Міністерство освіти і науки України. – Текст. дані. – Київ, 2019. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-prioritetni-napryami-roboti-psihologichnoyi-sluzhbi-u-sistemi-osviti-na-20192020-navchalnomu-roci> (дата звернення: 11.02.2020). – Назва з екрана.

8. **Про проведення** Всеукраїнського конкурсу авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі» у номінації «Профілактичні програми» [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 1 жовт. 2018 р. № 1044 // ОСВІТА.UA. – Текст дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/62059/ (дата звернення: 11.02.2020). – Назва з екрана.

9. **Про проведення** Всеукраїнського конкурсу авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі» у номінації «Корекційно-розвиткові програми» [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 02.08.2019 № 1052 // Інститут модернізації змісту освіти. – Текст. дані. – Київ, 2019. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1xZ7WRTVAUXOeNN-SVLI8sP3Vaemk8MOx/view> (дата звернення: 11.02.2020). – Назва з екрана.

10. **Про результати** III етапу Всеукраїнського конкурсу авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі» у номінації «Профілактичні програми» [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 26.04.2019 № 593 // Інститут модернізації змісту освіти. – Текст. дані. – Київ, 2019. – Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/2019/05/02/nakaz-mon-vid-26-04-2019-pro-rezul-taty-iii-etapu-vseukrains-koho-konkursu-avtors-kykh-prohram-praktychnykh-psykholohiv-i-sotsial-nykh-pedahohiv-novi-tekhnohii-u-noviy-shkoli-u-nominatsii-profilakty/> (дата звернення: 11.02.2020). – Назва з екрана.

11. **Про схвалення** Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 14 груд. 2016 р. № 988-р // Урядовий портал : єдиний веб-портал органів виконав. влади в Україні. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/249613934> (дата звернення: 08.01.2020). – Назва з екрана.

12. **Про типову документацію** працівників психологічної служби у системі освіти України [Електронний ресурс] : лист М-ва освіти і науки України від 24.07.2019 № 1/9-477 // Інститут модернізації змісту освіти. – Текст. дані. – Київ, 2019. – Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/2019/07/25/lyst-mon-vid-24-07-2019-1-9-477-pro-typovu-dokumentatsiiu-pratsivnykiv-psykholohichnoi-sluzhby-u-systemi-osvity-ukrainy/> (дата звернення: 10.01.2020). – Назва з екрана.

2. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ РОБОТИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ

13. **Козлова, А.** Нова документація : що змінилось та як вести / Анна Козлова // Психолог. – 2019. – Жовт. (№ 12). – С. 4–25.

У статті схарактеризовано види документації психолога. Вміщено зразки документів для організації роботи психологічної служби системи освіти в рамках концепції Нової української школи.

14. **Мартинюк, І. В.** Роль психолога в Новій українській школі [Електронний ресурс] / Мартинюк І. В. // Всеосвіта. – Текст. дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/rol-psihologa-v-novij-ukrainskij-skoli-97375.html> (дата звернення: 08.01.2020). – Назва з екрана.

У статті розглянуто роль психолога в Новій українській школі. Проаналізовано основні завдання, функції, зміст та види діяльності психологічної служби у системі освіти.

15. **Маханькова, В.** Нова українська школа: роль і функції практичного психолога в умовах реалізації Державного стандарту початкової освіти [Електронний ресурс] / Маханькова Вікторія // Освіта XXI століття: теорія, практика, перспективи : І міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (18 квіт. 2019 р., м. Київ.) / НАПН України, Ін-т педагогіки, Від. дидактики [та ін.]. – Київ, 2019. – С. 189–191. – Спец. вип. зб. наук. пр. Ін-ту педагогіки НАПН України «Дидактика: теорія і практика». – Текст доступний в інтернеті: http://lib.iitta.gov.ua/715659/1/Mahankova_19_DTIP_Konf.pdf (дата звернення: 08.01.2020).

У статті проаналізовано основні завдання психологічної служби системи освіти в умовах впровадження Нової української школи.

16. **Мірошникова, А.** Якою буде роль шкільних психологів у Новій українській школі [Електронний ресурс] / Аліна Мірошникова // Освіторія. – Текст. дані. – [Київ, 2018]. – Режим доступу: <https://osvitoria.media/experience/shho-robytymut-shkilni-psyhology-u-novij-ukrayinskij-shkoli/> (дата звернення: 11.01.2020). – Назва з екрана.

У статті проаналізовано завдання та напрями роботи шкільних психологів, описано послуги, які ними надаватимуться в рамках Нової української школи.

17. **Неїжпапа, Л. С.** Соціально-педагогічна діяльність психологічної служби закладу загальної середньої освіти / Неїжпапа Л. С. // Наук. часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія 11, Соціальна робота. Соціальна педагогіка / МОН України. – 2018. – Вип. 25. – С. 50–57. – Бібліогр.: 10 назв. – Текст статті доступний в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_011_2018_25_10 (дата звернення: 11.01.2020).

У статті розглянуто засади соціально-педагогічної діяльності психологічної служби закладу освіти відповідно до нових нормативно-правових положень. Охарактеризовано завдання та напрями організації соціально-педагогічної діяльності у закладі загальної середньої освіти та здійснено їх порівняння з напрямками діяльності працівників психологічної служби закладу освіти.

18. **Панок, В. Г.** Становлення психологічної служби системи освіти в контексті суспільних трансформацій в Україні / Віталій Г. Панок, Надія В. Лунченко // Вісн. Харків. нац. пед. ун-ту ім. Г. С. Сковороди. Психологія / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2018. – Вип. 58. – С. 8–24. – Бібліогр. с. 23–24. – Текст статті доступний в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnpu_psykhol_2018_58_3 (дата звернення: 11.01.2020).

У статті висвітлено історичні етапи розвитку психологічної служби у системі освіти України у ХХ – початку ХХІ ст., розкрито роль і значення упровадження психологічних знань у практику реформування освітньої галузі. Виявлено і описано головні чинники розвитку практичної психології в країні протягом століття. Здійснено аналіз нормативної бази та роботи окремих дослідників проблеми. Описано сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку психологічної служби на сучасному етапі оновлення системи освіти. Визначено шляхи подальшого вдосконалення діяльності практичних психологів і соціальних педагогів.

19. **Психолог** нової української школи: як зміниться його роль і значення? [Електронний ресурс] : [бесіда з Наталією Кириленко, директором Чернігів. шк. № 25 та Ілоною Гусевою, практи. психологом, з теми «Психолог Нової української школи: Як зміниться його роль і значення?») // UA: Чернігів. – Електрон. дані. – Чернігів, 2018. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=g-LMqQiyb-w> (дата звернення: 10.02.2020). – Назва з екрана.

Бесіда в студії телепрограми «Теми дня» (25 липня 2018, м. Чернігів) про нові напрями діяльності психологічної служби у системі освіти в рамках реалізації Концепції «Нової української школи».

20. **Психолог** у НУШ: радісно та впевнено руш! : путівник психолога в Новій укр. школі / Департамент освіти і науки Донец. облдержадмін., Донец. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти ; [авт. кол.: Афоніна Є. В., Головка В. А., Гордієнко І. М. та ін. ; заг. ред: Афоніна Є. В., Заріцький О. О., Міщенко Н. В.]. – Краматорськ : [Витоки], 2018. – 249 с. – Текст доступний в інтернеті: http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/posibnyky/navchalnyi/4.Афоніна_Психолог_НУШ.pdf (дата звернення: 08.01.2020)

У путівнику розкрито основні напрями та зміст діяльності фахівців психологічної служби щодо організації психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу в контексті Нової української школи за векторами: 1. Новий педагог (психологічний супровід педагогів у період змін та

формування готовності до інновацій); 2. Учень як цілісна особистість (психологічний супровід першокласників Нової української школи); 3. Школа позитивного батьківства (психологічний супровід батьків у контексті педагогіки партнерства). За кожним вектором представлено основні орієнтири та зміст діяльності психолога в закладі освіти, запропоновано алгоритми та конспекти заходів, подане орієнтовне планування роботи з усіма учасниками освітнього процесу.

21. **Психологічний** воркшоп «Психологічна служба НУШ: новітні технології супроводу» у рамках Десятої міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті» [Електронний ресурс] // Донецький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. – Краматорськ, 2018. – Режим доступу: <https://ippo.dn.ua/index.php/novyny/item/627-психологічний-воркшоп-> (дата звернення: 10.02.2020). – Назва з екрана.

У статті йдеться про роботу психологічного воркшопу «Психологічна служба НУШ: новітні технології супроводу», що відбувся в рамках Десятої міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті» та Восьмої міжнародної виставки освіти за кордоном «World Edu» у місті Києві 24 жовтня 2018 р.

22. **Рихтер, В.** Психогігієна відносин, або правила, що їх регулюють... / Віра Рихтер // Психолог. – 2020. – Квіт. (№ 4). – С. 4–7.

У статті йдеться про реалізацію психологічною службою у системі освіти одного з принципів Нової української школи – соціального партнерства, що покликаний допомогти батькам здобувати спеціальні знання з розвитку та виховання дитини, в основу яких покладено модель поваги до прав людини.

23. **Слободенюк, Л. І.** Використання ідей В. О. Сухомлинського у процесі психологічного супроводу реформування системи освіти / Слободенюк Л. І. // Нова українська школа – діалог з В. О. Сухомлинським : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (25 квіт. 2018 р., м. Херсон) : у 2 ч. / МОН України, НАПН України, Херсон. держ. ун-т [та ін.]. – Херсон, [2018]. – Ч. 1. – С. 179–183. – Бібліогр.: 8 назв.

У статті розкрито досвід використання психолого-педагогічної спадщини В. О. Сухомлинського в процесі реформування освіти. Акцентовано увагу на розкритті значення й визначенні можливостей упровадження психологічних ідей В. О. Сухомлинського в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа».

24. **Український** науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2015– . – Режим доступу: http://www.psyua.com.ua/?fbclid=IwAR2_BliDBUXWA1z6HYSkBmxe5neAV-Prsc1VIDgxrXqTsz9LOOZOIfEn2L4 (дата звернення: 18.02.2020). – Назва з екрана.

Офіційний сайт Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи – наукової установи, яка здійснює науково-методичне керівництво діяльністю психологічної служби у системі освіти України.

25. **Український** науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи [Електронний ресурс] : [офіц. сторінка] // Facebook. – Київ, [б. р.]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/UNMCPSSR/> (дата звернення: 18.02.202). – Назва з екрана.

Сторінка Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи – наукової установи, яка здійснює науково-методичне керівництво діяльністю психологічної служби у системі освіти України у соціальній мережі Facebook.

26. **Яланська, С. П.** Психологія формування толерантного середовища в умовах нової української школи / Світлана Павлівна Яланська, Ніна Михайлівна Атаманчук // Наука і освіта. – 2017. – № 1. – С. 71–75. – Бібліогр.: 5 назв. – Текст статті доступний в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NiO_2017_1_14дата (дата звернення: 13.02.2020).

Стаття присвячена актуальній проблемі психології формування толерантного освітнього середовища. На сьогодні об'єднання суспільства можливе лише на засадах толерантності, що базується на принципах миру, милосердя, взаєморозуміння та взаємодопомоги. Тож розвиток толерантної особистості має здійснюватися в освітніх закладах різних рівнів. Мета статті полягає у розкритті психолого-педагогічних і тренінгових засобів створення толерантного освітнього середовища, визначенні основних шляхів його формування в новій українській школі.

27. **Ящук, М. Г.** Стратегії психологічного супроводу освітнього процесу на етапі розбудови Нової української школи / Ящук М. Г., Романовська Д. Д. // Сучасна освіта в контексті Нової української школи : зб. тез за матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, 11–12 жовт. 2018 р., м. Чернівці / МОН України, Ін-т післядиплом. пед. освіти Чернівецьк. обл. – Чернівці, 2018. – С. 183–186.

У статті розкрито методичний зміст стратегій психологічного супроводу освітнього процесу Нової української школи.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ ЗІ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ

28. **Всеукраїнський** конкурс авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі» [Електронний ресурс] // Інститут модернізації змісту освіти. – Текст. дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/vseukrains-kyy-konkurs-avtors->

[kykh-prohram-praktychnykh-psykholohiv-i-sotsial-nykh-pedahohiv-novi-tekhnohii-u-noviy-shkoli/](#) (дата звернення: 11.02.2020). – Назва з екрана.

Матеріал містить інформацію про мету та завдання Всеукраїнського конкурсу авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі», перелік нормативно-правових документів для проведення заходу, презентує авторські програми, що стали його переможцями.

29. **Всеукраїнський** конкурс авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі» [Електронний ресурс] // Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського. – Текст. дані. – Полтава, 2020. – Режим доступу: <http://poippo.pl.ua/pidrozdily/tsentr-praktychnoi-psykholohii-i-sotsialnoi-roboty/2-i/1468-vseukrainskyi-konkurs-avtorskykh-prohram-praktychnykh-psykholohiv-i-sotsialnykh-pedahohiv-novi-tekhnohii-u-novii-shkoli> (дата звернення: 13.02.2020). – Назва з екрана.

Матеріал вміщує інформацію про результати обласних етапів Всеукраїнського конкурсу авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі»

30. **Головко, В. А.** Авторська психологічна програма літня профілактична школа «Час обирати» [Електронний ресурс] / Головко Вікторія Анатоліївна, Коршун Юлія Анатоліївна // Інститут модернізації змісту освіти. – Текст. дані. – Київ, [2019]. – Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/vseukrains-kyy-konkurs-avtors-kykh-prohram-praktychnykh-psykholohiv-i-sotsial-nykh-pedahohiv-novi-tekhnohii-u-noviy-shkoli/avtors-ki-prohramy/> (дата звернення: 11.02.2020). – Назва з екрана.

Подано авторську програму, що виборола перше місце на Всеукраїнському конкурсі авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі» у номінації «Профілактичні програми».

31. **Грабчак, Н. М.** Стрес як ресурс [Електронний ресурс] / Грабчак Наталія Миколаївна // Інститут модернізації змісту освіти. – Текст. дані. – Київ, [2019]. – Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/vseukrains-kyy-konkurs-avtors-kykh-prohram-praktychnykh-psykholohiv-i-sotsial-nykh-pedahohiv-novi-tekhnohii-u-noviy-shkoli/avtors-ki-prohramy/> (дата звернення: 11.02.2020). – Назва з екрана.

Подано авторську програму, що здобула друге місце на Всеукраїнському конкурсі авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі» у номінації «Профілактичні програми».

32. **Дрозд, О. М.** Партнерська взаємодія практичного психолога з учасниками освітнього процесу в умовах НУШ / О. М. Дрозд // Шк. психологу. Усе для роботи. – 2019. – № 8. – С. 4–10. – Бібліогр.: 7 назв.

У статті йдеться про організацію психологічного супроводу початкової ланки освіти. Конкретизовано напрями діяльності психологічної служби закладів освіти щодо забезпечення комфортної адаптації першокласників до умов навчання.

33. **Марухіна, І. В.** Психологічний супровід адаптації учнів 1 класу до освітнього процесу в умовах нової української школи / [І. В. Марухіна] // Алгоритми діяльності працівників психологічної служби : метод. посіб. / НАПН України, Укр. наук.-метод. центр практ. психології і соц. роботи ; за заг. ред. В. Г. Панка. – Київ, 2019. – Т. 1, гл. 2. – С. 23–36. – Бібліогр.: 11 назв. – Текст доступний в інтернеті: https://lib.iitta.gov.ua/718484/1/Algoritm_T_1.pdf (дата звернення: 10.02.2020).

У матеріалі запропоновано алгоритм психологічного супроводу – створення сприятливих умов для соціального та інтелектуального розвитку першокласників, збереження їх психічного здоров'я та надання психологічної підтримки усім учасникам освітнього процесу відповідно до цілей та завдань НУШ.

34. **Садова, І. В.** Психологічний театр як інтерактивний метод профілактики відхилень в особистісному розвитку та поведінці учнів [Електронний ресурс] / Садова Інна Вікторівна // Інститут модернізації змісту освіти. – Текст. дані. – Київ, [2019]. – Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/vseukrains-kyu-konkurs-avtors-kykh-prohram-praktychnykh-psykholohiv-i-sotsial-nykh-pedahohiv-novi-tekhnohii-u-noviy-shkoli/avtors-ki-prohramy/> (дата звернення: 11.02.2020). – Назва з екрана.

Подано авторську програму, що здобула третє місце на Всеукраїнському конкурсі авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі» у номінації «Профілактичні програми».

35. **Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації за принципом «рівний-рівному/рівна-рівній» та вирішення конфліктів мирним шляхом у закладах освіти : навч.-метод. посіб. / [авт.: Адамчук Л. Л. та ін. ; упоряд.: Андрєєнкова В. Л. та ін.] / МОН України, НАПН України, Укр. наук.-метод. центр практ. психології і соц. роботи. – Київ : [Нічога С. О.], 2018. – 173 с. – Текст доступний в інтернеті: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/protidialingu/porozuminnyala-stradametodposibniksayt.pdf> (дата звернення: 10.01.2020).**

Видання підготовлено в рамках проекту «Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації за принципом «рівний-рівному» та вирішення конфліктів мирним шляхом у закладах освіти Донецької та Луганської областей». У посібнику висвітлено питання організації ефективної роботи служб порозуміння у закладах освіти різних рівнів, спрямованих на формування активної життєвої позиції здобувачів освіти.

36. **Трегуб, О. В.** Використання казкотерапії у роботі практичного психолога в умовах Нової української школи / Трегуб Олена Віталіївна // VIII міська виставка педагогічних технологій. – Текст. дані. – Запоріжжя, 2018. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1uTt6BzDrDaAg-9c7hRWJbNxH3D95jmnd/view> (дата звернення: 10.02.2020). – Назва з екрана.

У статті описано досвід психолога гімназії № 2 імені Лесі Українки міста Запоріжжя щодо використання технології казкотерапії в умовах Нової української школи.

37. **Чудакова, В. П.** Психодіагностика як ключовий інструментарій у реалізації компетентнісно-орієнтованого навчання конкурентоздатної особистості в умовах інноваційної діяльності Нової української школи / Віра Петрівна Чудакова // Освіта та розвиток обдар. особистості. – 2019. – № 1. – С. 63–69. – Бібліогр.: 26 назв. – Текст статті доступний в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Otros_2019_1_12 (дата звернення: 13.02.2020).

У публікації визначено актуальність напряму науково-методичного забезпечення формування компетентностей конкурентоздатності особистості – одного з ключових факторів підготовки вчителя до реалізації компетентнісно-орієнтованого навчання в умовах інноваційної діяльності Нової української школи. Представлено теоретико-методологічний і практичний термінологічний та понятійний апарат дослідження, зокрема «діагноз», «діагностика», «психологічна діагностика». Розглянуто класифікацію психодіагностичних методів.

38. **Якимова, І. О.** Особливості соціально-психологічної адаптації обдарованих першокласників в умовах Нової української школи / Ірина Олександрівна Якимова // Освіта та розвиток обдар. особистості. – 2019. – № 2. – С. 57–63. – Бібліогр.: 19 назв. – Текст статті доступний в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Otros_2019_2_10 (дата звернення: 13.02.2020).

У статті здійснено теоретичний аналіз підходів у сучасній науці щодо вивчення проблеми соціально-психологічної адаптації до навчання в школі. Виокремлено одне з головних завдань учителів і психологів, які працюють з першокласниками в умовах Нової української школи в контексті успішної адаптації дітей у шкільному середовищі. Розглянуто ефективність соціально-психологічної адаптації в контексті наукової освіти. Визначено необхідність надання психологічної підтримки в процесі адаптації до навчання у школі обдарованим першокласникам. Запропоновано рекомендації щодо підвищення рівня адаптивності обдарованих першокласників і запобігання дезадаптації.

4. ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА НА ДОПОМОГУ ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТИ

39. [Алгоритм діяльності практичного психолога і соціального педагога в умовах інклюзивної освіти] [Електронний ресурс] // Роздольненський навчально-виховний комплекс. – Текст. дані. – Роздольне, [б. р.]. – Режим доступу: http://www.rozdolnezosh.edu.kherson.ua/inklyuziya/algorithm_diyalnosti_praktichnogo_psihologa_i_socialjnogo_pedagoga_v_umovah_inklyuzivnoi_osviti_vklyuchaye/ (дата звернення: 18.02.2020). – Назва з екрана.

Подано матеріал, що містить завдання та напрями діяльності практичного психолога та соціального педагога з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах закладу загальної середньої освіти.

40. **Відповідаємо** на запитання. Робота в інклюзивних класах [Електронний ресурс] // НУШ. Нова українська школа. – Текст. дані. – [Київ], 2019. – Режим доступу: <https://nus.org.ua/questions/vidpovidayemo-na-zapytannya-robota-v-inklyuzyvnyh-klasah/> (дата звернення: 19.02.2020). – Назва з екрана.

Запропонований матеріал містить відповіді на запитання щодо організації психологічного супроводу інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти.

41. **Відповідаємо** на запитання. Робота в інклюзивних класах. Ч. 3 [Електронний ресурс] // НУШ. Нова українська школа. – Текст. дані. – [Київ], 2109. – Режим доступу: <https://nus.org.ua/questions/vidpovidayemo-na-zapytannya-robota-v-inklyuzyvnyh-klasah-chastyna-3/> (дата звернення: 19.02.2020). – Назва з екрана.

У статті подано відповіді на запитання щодо організації роботи практичного психолога в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти.

42. **Відповідаємо** на запитання. Робота в інклюзивних класах. Ч. 5 [Електронний ресурс] // НУШ. Нова українська школа. – Текст. дані. – [Київ], 2109. – Режим доступу: <https://nus.org.ua/questions/vidpovidayemo-na-zapytannya-robota-v-inklyuzyvnyh-klasah-chastyna-5/> (дата звернення: 19.02.2020). – Назва з екрана.

У статті подано відповіді на запитання щодо організації деяких напрямів роботи практичного психолога в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти.

43. **Відповідаємо** на запитання. Робота в інклюзивних класах. Ч. 6 // НУШ. Нова українська школа. – Текст. дані. – [Київ], 2109. – Режим доступу: <https://nus.org.ua/questions/vidpovidayemo-na-zapytannya-robota-v-inklyuzyvnyh-klasah-chastyna-6/> (дата звернення: 19.02.2020). – Назва з екрана.

Матеріал містить відповіді на запитання щодо послуг, які надає практичний психолог дітям з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти.

44. **Глущенко, К.** Як психологічно підтримувати батьків дитини з особливими потребами / Катерина Глущенко // ОСВІТОРІЯ. – Текст. дані. – [Київ, б. р.]. – Режим доступу: <https://osvitoria.media/experience/yak-psychologichno-pidtrymuvaty-batkiv-dytyny-z-osoblyvymy-potrebamy/> (дата звернення: 18.02.2020). – Назва з екрана.

У статті подано майстер-клас у рамках курсу з інклюзивної освіти «Разом» щодо психологічного супроводу батьків дітей з особливими освітніми потребами та батьків їхніх однокласників, а також надано психологічні поради вчителям, психологам, соціальним працівникам.

45. **Забезпечення** психологічного супроводу інклюзивного навчання в загальноосвітньому навчальному закладі [Електронний ресурс] // Психолог. – Текст. дані. – [Янтарне, б. р.]. – Режим доступу: http://yantarnoe.blogspot.com/p/blog-page_31.html (дата звернення: 18.02.2020). – Назва з екрана.

У статті описано досвід психологічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами, яка навчається у загальноосвітньому закладі, та забезпечення оптимального розвитку для її успішної інтеграції в соціум.

46. **Лабораторія** психологічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами [Електронний ресурс] : [офіц. сторінка] // Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи. – Текст. дані. – Київ, [б. р.]. – Режим доступу: <http://www.psyua.com.ua/index.php?lang=ua&page=lpsd#lpsd> (дата звернення: 18.02.2020). – Назва з екрана.

Представлено сторінку підрозділу Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи, що здійснює організацію психологічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами.

47. **Лабораторія** психологічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами [Електронний ресурс] : [офіц. сторінка] // Facebook. – Текст. дані. – [Б. м., б. р.]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/pg/AntoninaObukhivska/posts/> (дата звернення: 18.02.2020). – Назва з екрана.

Представлено сторінку Лабораторії психологічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи у соціальній мережі Facebook.

48. **Лалакулич, М. М.** Здійснення психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами. Оформлення документації. Особливості роботи з учасниками навчально-виховного процесу, де навчається дитина з ООП [Електронний ресурс] : метод. рек. для практ психологів, які працюють в загальноосвіт. навч. закл. / Лалакулич Марина Михайлівна // На Урок : освіт. проект. – Текст. дані. – [Київ], 2018. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/zdiysnennya-psiologo-pedagogichnogo-suprovodu-ditini-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-oformlennya-dokumentaci->

osoblivosti-roboti-z-uchasnikami-nvp-de-navchaetsya-ditina-z-ooop-4269.html

(дата звернення: 18.02.2020). – Назва з екрана.

Запропоновано методичні рекомендації, які розроблено на основі досвіду роботи практичного психолога і призначено для фахівців психологічної служби у системі освіти, які працюють з дітьми з особливими освітніми потребами з інклюзивною формою навчання.

49. **Організація** роботи практичного психолога з дітьми з особливими освітніми потребами [Електронний ресурс] // Управління освіти Ужгородської міської ради. – Текст дані. – Ужгород, [б. р.]. – Режим доступу: <https://osvita-uzhgorod.gov.ua/tsentr-praktychnoi-psykholohii/metodychni-materialy/556-orhanizatsiya-roboty-praktychnoho-psykholoha-z-ditmy-z-osoblyvymy-osvitnimy-potrebamy.html> (дата звернення: 18.02.2020). – Назва з екрана.

У статті розглянуто принципи організації роботи практичного психолога з дітьми з особливими освітніми потребами, надано поради щодо організації різних напрямів роботи.

50. **Порошенко, М.** Інклюзивна освіта : навч. посіб. / [Порошенко М. / Благодійний фонд Порошенка]. – Київ : [Агентство «Україна»], 2019. – 302 с. – Текст доступний в інтернеті: <http://poroshenko.com/data/group/21/site2-bff4eba3e5.pdf> (дата звернення: 18.20.2020). – Назва з екрана.

У навчальному посібнику розкрито концептуальні засади інклюзивної освіти, проаналізовано міжнародне і національне законодавство з розвитку інклюзії в освіті, зарубіжний досвід її впровадження, питання державно-громадського управління зазначеним напрямом. Особливу увагу приділено навчанню дитини з особливими освітніми потребами в системі закладів загальної середньої освіти.

51. **Психологічний супровід** інклюзивної освіти : [метод. рек. / авт. кол.: Бісікало Л. Г. та ін. ; за заг. ред. А. Г. Обухівської] ; НАПН України, УНМЦ практи. психології і соц. роботи, Всеукр. асоц. практикуючих психологів. – Київ : УНМЦ практи. психології і соц. роботи, 2017. – 92 с. – Текст доступний в інтернеті: <http://lib.iitta.gov.ua/709275/1/інклюзія.pdf> (дата звернення: 18.02.2020).

У методичних рекомендаціях висвітлено практичний досвід психологічної підтримки дітей з особливими потребами в адаптаційний період їх входження в освітній простір. Зокрема, розкрито важливі напрями, методичні прийоми психологічної роботи, які формують толерантність у батьків, педагогів, усвідомлення індивідуальних особливостей розвитку і освітніх потреб дітей, способи налагодження комунікативної взаємодії в колективі однолітків (дошкільній групі, шкільному класі, студентській групі).

52. **Супровід** дітей з особливими освітніми потребами [Електронний ресурс] // Відділ освіти Хустської районної державної адміністрації. – Текст дані. – Хуст, 2019. – Режим доступу: <https://osv.khust-rda.gov.ua/suprovid-ditej->

[z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-13-51-18-30-01-2019/](https://vseosvita.ua/news/psychologichna-sluzhba-u-systemi-osvity-ukrainy-suchasnyi-stan-ta-plan-rozvytku-5937.html) (дата звернення: 18.02.2020). – Назва з екрана.

Висвітлено роботу конференції практичних психологів та соціальних педагогів освітніх закладів Хустського району Закарпатської області, що відбулася 5 березня 2019 р. на базі «Інклюзивно-ресурсного центру № 1 Хустської районної ради Закарпатської області».

53. **Флярковська, О.** Структура, завдання, і напрями діяльності психологічної служби [Електронний ресурс] / Ольга Флярковська // ВСЕОСВІТА. – Текст. дані. – [Київ, б. р.]. – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/news/psychologichna-sluzhba-u-systemi-osvity-ukrainy-suchasnyi-stan-ta-plan-rozvytku-5937.html> (дата звернення: 18.02.2020). – Назва з екрана.

У статті йдеться про напрями діяльності практичного психолога і соціального педагога та їхні функції і завдання в інклюзивній освіті, наведено перелік документів, які необхідно вести спеціалістам.

54. **Четверікова, Н. В.** Роль шкільного психолога як члена команди супроводу інклюзивного процесу в закладі загальної середньої освіти / Четверікова Наталя Володимирівна // International Academy Journal. Web of Scholar. – 2018. – Vol. 3. – № 7. – С. 40–49. – Бібліогр.: 7 назв. – Текст статті доступний в інтернеті: http://lib.iitta.gov.ua/712625/3/Роль%20шкільного%20психолога%20як%20члена%20Команди%20супроводу_Четверікова%20Натал%20я.pdf (дата звернення: 18.02.2020).

У статті розкрито практичну роль психолога як члена шкільної команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в його комплексній роботі з усіма учасниками освітнього процесу.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ З ПЕДАГОГАМИ

55. **Барчі, Б. В.** Психологічні аспекти підготовки творчого вчителя нової української школи / Барчі Беата Василівна, Барчій Магдалина Степанівна // Наук. вісн. Мукачів. держ. ун-ту. Серія: Педагогіка та психологія. – 2019. – Вип. 1. – С. 250–252. – Бібліогр.: 5 назв. – Текст статті доступний в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmdupp_2019_1_72 (дата звернення: 14.02.2020).

У статті здійснено аналіз проблеми творчої особистості сучасного вчителя. Висвітлено вимоги до особистості педагога сучасної школи, творчої педагогічної діяльності, наведено класифікацію творчих якостей студентів педагогічного профілю. Зазначено, що творча особистість педагога є визначальним чинником виявлення та розвитку творчих можливостей молодших школярів. Закцентовано увагу на організації психолого-

педагогічного супроводу особистісно-професійного становлення вчителя, метою якого є актуалізація саморозвитку студентів, їх прагнення до особистісного й професійного зростання. Виокремлено основні завдання психолого-педагогічного супроводу особистісного розвитку майбутнього педагога.

56. **Бобровський, М. В.** Внутрішня система забезпечення якості освіти: абетка для директора [Електронний ресурс] : рек. до побудови внутр. системи забезпечення якості освіти у закл. заг. серед. освіти / [Бобровський М. В., Горбачов С. І., Заплотинська О. О.] ; Держ. служба якості освіти України. – Текст. дані. – Київ, 2019. – 240 с. – (Нова українська школа). – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Serpneva%20conferentcia/2019/posibniki/abetka%20dlya%20directora.pdf> (дата звернення: 08.01.2020). – Назва з екрана.

Подано методичні рекомендації, які розроблено на допомогу закладу загальної середньої освіти у розбудові внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти. Рекомендації ґрунтуються на запропонованих для інституційного аудиту вимогах та критеріях для оцінювання якості освітньої діяльності, управлінських процесів у закладі та охоплюють освітнє середовище, якість педагогічної діяльності, систему оцінювання навчальних досягнень учнів.

57. **Габенко, Л.** Нові учні Нової української школи [Електронний ресурс] : практи. заняття для педагогів / Габенко Людмила // На Урок : освіт. проект. – Текст. дані. – [Київ], 2020. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/praktichne-zanyattya-dlya-pedagogiv-novi-uchni-novo-ukrainsko-shkoli-139165.html> (дата звернення: 13.01.202). – Назва з екрана.

У статті вміщено розробку заняття для педагогів, метою якого є формування знань про особливості розвитку дітей 6–7 років, розвиток вміння застосовувати знання на практиці, забезпечення адаптації можливостей дитини до реалій Нової української школи.

58. **Габенко, Л.** Портрет першокласника НУШ : практи. заняття для педагогів / Людмила Габенко // Психолог. – 2020. – Квіт. (№ 4). – С. 8–22.

У статті запропоновано розробку заняття, мета якого – допомогти педагогам усвідомити особливості сучасного першокласника та надати їм практичні рекомендації, які допоможуть легше сприймати поведінку дітей.

59. **Горбань, Г. О.** Особливості супроводу вторинної соціалізації педагога в освітньому просторі Нової української школи / Горбань Г. О. // Психологія: теорія і практика : зб. наук. пр. / МОН України, Мукачів. держ. ун-т, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. – Мукачеве ; Київ, 2018. – Вип. 1. – С. 43–52. – Бібліогр.: 12 назв. – DOI:10.31339/2617-9598-2018-1(1)-43-52. – Текст статті доступний в інтернеті: <https://msu.edu.ua/wp->

<content/uploads/2018/11/макет-уточнених-3-12.11-1.pdf> (дата звернення: 11.02.2020).

У статті обґрунтовано основні суспільні тенденції, що зумовлюють необхідність вторинної соціалізації в сучасному суспільстві, визначено вимоги до педагога сучасної школи, які спричиняють збільшення загального психологічного навантаження на нього. Окреслено основні завдання та проблеми, з якими стикається педагог в умовах розбудови Нової української школи. Проаналізовано особливості психологічного супроводу вторинної соціалізації педагога в освітньому просторі. Визначено пріоритети підготовки практичного психолога освітнього закладу до роботи з педагогами. Розкрито умови, які ускладнюють взаємодію психолога з педагогами та здійснення психологічного супроводу його діяльності.

60. **Горбань, Г.** Особливості співпраці практичного психолога та учителя в умовах реформування освіти / Галина Горбань // Педагогічний процес: теорія і практика : зб. наук. пр. / Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, Благод. фонд ім. Антона Макаренка. – Київ. – 2018. – Вип. 3. – С. 37–43. – Бібліогр.: с. 41–42. – Текст статті доступний в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pptp_2018_3_7 (дата звернення: 12.02.2020).

У статті обґрунтовано роль якісної взаємодії практичного психолога освітнього закладу з вчителем як суб'єктом освітнього простору в умовах оновлення освітньої системи відповідно до вимог часу. Визначено проблемні зони побудови ефективної професійної діяльності вчителя, який є агентом створення розвивального й безпечного освітнього простору закладу освіти та ефективності реформування освіти. Виокремлено необхідні умови побудови ефективної співпраці психолога і вчителя в контексті професійної педагогічної діяльності як чинника якісної освітньої взаємодії з урахуванням умов становлення сучасної дитини.

61. **Горбань, Г. О.** Соціально-психологічний супровід соціалізації вчителя в умовах реформування освіти / Горбань Г. О. // Організац. психологія. Екон. психологія. – 2017. – № 4. – С. 15–22. – Бібліогр.: 23 назви. – Текст статті доступний в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ophep_2017_4_4 (дата звернення: 12.02.2020).

У статті проаналізовано особливості соціально-психологічного супроводу освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти. Визначено основні завдання та проблеми, з якими стикається практичний психолог у професійній діяльності. Обґрунтовано необхідність спрямування основних пріоритетів його діяльності на роботу з учителем та адміністрацією закладів. Розкрито роль соціально-психологічного супроводу діяльності вчителя та педагогічного колективу (колективний суб'єкт) щодо забезпечення відповідного рівня їхньої соціалізованості (вторинна соціалізація) в умовах суспільних змін та вибудовування Нової української школи.

62. **Маленко, Т. В.** Психологічний супровід педагогів в рамках концепції НУШ. Попередження професійного вигорання та підвищення [Електронний ресурс] : (серія профілакт. занять з елементами практикуму для педагогів) / Маленко Тетяна Вікторівна // На Урок : освіт. проект. – Текст. дані. – [Б. м., 2018]. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/psihologichniy-suprovid-pedagogiv-v-ramkah-koncepcii-nush-poperedzhennya-profesiynogo-vigorannya-ta-pidvischennya-reziliens-pedagogiv-v-umovah-zmin-novo-ukrainsko-shkoli-seriya-profilak-73467.html> (дата звернення: 11.01.2020). – Назва з екрана.

У статті йдеться про необхідність усвідомлення психологами своєї важливої ролі у період змін та впровадження інновацій у систему освіти, організацію такого психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу, за якого всі його суб'єкти зможуть якісно розкрити свій освітній потенціал.

63. **Науково-методичний семінар «Діяльність психологічної служби у системі освіти щодо забезпечення психологічного благополуччя вчителів в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа»** [Електронний ресурс] // Інститут модернізації змісту освіти. – Текст. дані. – Київ, 2019. – Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/2019/11/01/naukovo-metodychnyy-seminar-diialnist-psykholohichnoi-sluzhby-u-systemi-osvity-shchodo-zabezpechennia-psykholohichnoho-blahopoluchchia-vchyteliv-v-umovakh-realizatsii-kontseptsii-nova-ukrainska-shch/> (дата звернення: 10.02.2020). – Назва з екрана.

Йдеться про роботу науково-методичного семінару «Діяльність психологічної служби у системі освіти щодо забезпечення психологічного благополуччя вчителів в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа», який відбувся 31 жовтня 2019 р. на базі ДЗВО «Університет менеджменту освіти» у співпраці з ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти».

64. **Основні аспекти психологічного супроводу освітнього процесу в умовах Нової української школи** [Електронний ресурс] : кооперативний квест для психологів та соц. педагогів закл. заг. серед. освіти р-ну // Відділ освіти Великоберезнянської районної державної адміністрації. – Текст. дані. – Великий Березний, 2018. – Режим доступу: <https://vberz-osvita.gov.ua/news/08-56-00-05-03-2018/> (дата звернення: 10.02.2020). – Назва з екрана. Розд.5?

Висвітлено роботу кооперативного квесту для психологів та соціальних педагогів закладів загальної середньої освіти Великоберезнянського району Закарпатської області, що відбувся 3 березня 2018 р. з метою підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності працівників, які здійснюватимуть психологічний супровід першокласників у 2018/2019 навчальному році.

65. **Підготовка вчителів до розвитку життєстійкості/стресостійкості у дітей в освітніх навчальних закладах** : навч.-метод. посіб. / Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія», Каф. психології та педагогіки, Центр психічного здоров'я та психосоц. супроводу ; Укр. навч.-метод. центр практ. психології і соц. роботи НАПН України ; [авт. кол.: Богданов С. О., Гірник А. М.,

Залеська О. В.]. – Київ : Пульсари, 2017. – 204 с. – Текст доступний в інтернеті: http://lib.iitta.gov.ua/707663/1/Bohdanov2017_1.pdf (дата звернення: 10.01.2020).

У навчально-методичному посібнику висвітлено питання розвитку життєстійкості/стресостійкості у дітей, основних проявів стресу в дітей та дорослих, створення безпечного середовища у класі, психологічної підтримки вчителів. Посібник призначено для використання в навчальному процесі системи післядипломної освіти педагогічних кадрів та вищих педагогічних навчальних закладах. Матеріали містять науково-теоретичну частину, що складається з 11 модулів, і практичну частину у вигляді програми тренінгів за кожним модулем, та алгоритм з перенаправлення дитини до психолога чи іншого спеціаліста в разі потреби. Подано рекомендовану літературу для педагогів, глосарій понять з питань життєстійкості/стресостійкості, які можуть бути використані в шкільній практиці.

66. **Репетун, І. В.** Розвиток психологічної культури та компетентності вчителя як запорука успішної реалізації Концепції Нової української школи [Електронний ресурс] / Репетун Ірина Валеріївна // VIII міська виставка педагогічних технологій. – Текст. дані. – Запоріжжя, 2018. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/18CK0sAEHeXO7e7VFX8ul5AmYMrPloP-b/view> (дата звернення: 10.02.2020). – Назва з екрана.

У статті описано досвід роботи практичного психолога ліцею № 34 міста Запоріжжя з педагогічним колективом для створення умов та проведення комплексу заходів, що забезпечують підвищення рівня психологічної культури вчителів.

67. **Романовська, Д.** Психологічне забезпечення освітнього процесу в контексті Нової української школи / Діана Романовська // Український вимір : міжнар. зб. наук.-пед., метод. ст. і матеріалів з України та діаспори / Чернігів. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти ім. К. Д. Ушинського. – Чернігів, 2019. – Вип 16. – С. 253–257. – Бібліогр.: 8 назв. – Текст статті доступний в інтернеті: <https://lib.iitta.gov.ua/717419/1/Романовська%20Д.Д.%20Психологічне%20забезпечення%20освітнього%20процесу%20в%20контексті%20НУШ.pdf> (дата звернення: 10.02.2020).

У статті розглянуто питання психологічного забезпечення професійної діяльності педагогічних працівників у контексті Концепції нової української школи. Подано результати анкетування вчителів та визначено їхні запити, потреби, очікування щодо різних форм і методів психологічної допомоги усім учасникам освітнього процесу. Проаналізовано переваги у виборі педагогів щодо впровадження основних стратегій психологічного супроводу освітньої діяльності.

68. **Смольська, Л.** Психологізація освіти як необхідна умова підвищення професіоналізму педагогів Нової української школи / Людмила Смольська // Нова пед. думка. – 2019. – № 3. – С. 92–94. – Бібліогр.: 11 назв. –

Текст статті доступний в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2019_3_26 (дата звернення: 14.02.2020).

Стаття присвячена психологізації як освітній стратегії Нової української школи. У ній порівняно поняття психологізму та психологізації, з'ясовано концептуальні засади НУШ, що відповідають психологізації, визначено ресурс та перспективи психологізації в післядипломній педагогічній освіті. Виокремлено структурні частини цілісної стратегії психологізації, в якій суб'єкт реалізує певну ідеальну модель. Подано визначення поняття з уточненнями смислових акцентів на конструктиві відповідно до цінностей, суб'єктності, інтегральності та інтерактивності.

69. Черкашина, І. М. Розвиток системного мислення як основної компетентності в рамках психолого-педагогічного супроводу професійного зростання педагогічних працівників у просторі нової української школи / І. М. Черкашина // Пед. науки та освіта : зб. наук. пр. Запоріз. обл. ін-ту післядиплом. пед. освіти / [Комунальний закл. «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запоріз. облради]. – Запоріжжя, 2018. – Вип. 22/23. – С. 155–161. – Бібліогр.: 13 назв.

У статті висвітлено необхідність формування системного мислення в педагогічних працівників нової української школи. Схарактеризовано ключові проблемні фактори, що впливають на професійний розвиток педагогічних працівників та спричинені реформуванням освітньої системи, розглянуто ефективність використання системного мислення у просторі нової школи, головною метою якої є формування компетентностей, а не знань, вмінь і навичок.